

FOTO: ERIK PROZEL

Kuidas valida küttepuud. Ahju sobib küttematerjaliks vaid kuiv halg

MARGO PÄRN
Fiskars Estonia AS

Lehtpuude kütteväärtus on kõige parem. Eelistatakse kaskke, leppa ja haaba. Okaspuid kasutatakse puidu tugevuse ja vastupidavuse tõttu pigem tarbematerjali valmistamisel. Oluline on teada ka puu vanust. Kui puu on noor või liiga vana, siis väheneb selle võime sooja anda. Täiskasvanuks peetakse 30–40aastast lehtpuud. Puu iga saab vanal heal viisil näiteks aastarõngaste järgi hinnata. Kitsad rõngad vahetult koore läheduses näitavad kasvu peatumist ehk küpsust ja on märk parimatest aastatest olevast küttepuust.

Langetatud puu headusest annab tunnistust kirvesilma-ga tüve otsa koputamisel kostev kõla. Kui hääl on selge ja kajab hästi, võib eeldada puu tervise head seisukorda. Mida nõrgem kaja ja sumedam toon, seda haigema puuga on tegu.

Millal küttepuid teha? Kvaliteedi tagab külm aasta-aeg. Esivanemate arusaama järgi on talvel raiutud puidu vas-

”**Puukuuri või varjulisel kohta pandud värsked puud ei pruugi saadagi korralikult kuivaks.**

tupidavus suurem. Põhjuseks peeti mahlade vähesust tüves ja puidu kuivust. Viimase aja uuringud aga näitavad, et puu niiskusesisaldus talvel on isegi kõrgem kui suvel. See-eest on seeni ahvatlevaid lahustuvaid toitaineid – vabu suhkruid – puidus talvel vähem ja tärklis, mida seened ei omasta, rohkem. Talvel ei liigu ka putukad, kes levitavad seene eoseid.

Puid tegema minnes tuleb arvestada ka erinevate nõuetega, mis näevad ette tegevuspiiranguid, kaitsmaks metsapinnast, loomastikku, taimi kevadisel perioodil kahjustuste eest ning aitavad hoida metsa tervist.

Siinkohal sobib mainida ka vanarahvatarkust. Kui on soov saada lõhnav või raiumisel hästi lõhenev puu, siis tuleks langetada puu piki tuult.

Kuidas puud kuivatada? Puu süttib hästi ja annab mõnusalt sooja, kui see on hästi kuiv. Selleks tuleb puud kuiva kohta riita laduda nii, et tuul vahele pääseks ja virn päikesele avatud oleks. Kasel kulub kuivamiseks umbes aasta, haaba

soovitatakse kuivatada kaks aastat. Kõige kiiremini kuivab lepp.

Puukuuri või varjulisel kohta pandud värsked puud ei pruugi saadagi korralikult kuivaks. Kui aga siiski pole teist võimalust, siis on soovitatav väljas kuivavad puud, koor üleval pool, ja varjualuses, koor all pool, riita laduda.

Kuna kuivamiseks tuleb piisavalt aega anda, siis on paslik varuda küttepuid kevadel. Arvatakse ka, et puu kiire ja korraliku kuivamise saavutamiseks on soovitatav lehtpuud vana kuu ajal raiuda.

Enamik, kes on kasemahla joonud, teavad, kui mahlakas on kask varakevadel. Seda toredat tõsiasja tuleks silmas pidada ka küttepuude valmistamisel.

Kasepuu vajab tänu oma mahlakusele erilist tähelepanu. Samuti ei lase niiskusel puust lahkuda kasetoht. Seetõttu tuleks langetatud kased kiiresti halgudeks lõhkuda, muidu kipuvad pakud mädanema. Abiks on ka mõne külje pealt tohu eemaldamine, et õhk paremini ligi pääseks.